

Силабус курсу

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВА

Ступінь вищої освіти – БАКАЛАВР

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Освітньо-професійна програма - «Підприємництво та торгівля»

Дні занять:

Консультації:

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

канд. екон. наук, доцент Білан Оксана Степанівна

Контактна інформація

bilan19771@ukr.net

+38 098 064 25 35

Опис дисципліни

Дисципліна «Формування бізнес-моделі підприємства» належить до блоку вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки бакалаврів зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Оволодіння дисципліною повинно виробити у здобувачів навички застосування технологій оцінки результативності бізнесу та розробки ефективної бізнес-моделі підприємства у світлі мінливих умов зовнішнього середовища підприємства і його стратегічних рішень.

Метою дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення щодо поняття, сутності та характеристики бізнес-процесів та бізнес-моделі підприємства, особливостей формування різних типів моделей фірми, показників оцінки результативності бізнесу, сучасних бізнес-моделі підприємства та реінжинірингу.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/ -	1. Предмет, об'єкт і завдання курсу	опанувати предмет та об'єкт вивчення курсу, його завдання; вивчити понятійний апарат дисципліни	обговорення
2 / 1	2. Основні засади моделювання бізнес-процесів	засвоїти сутність бізнес-процесів, їх параметри, методи та етапи моделювання бізнес-процесів	обговорення
4 / 1	3. Бізнес-моделі підприємства, загальні принципи їх побудови	опанувати основні підходи та принципи побудови бізнес-моделей підприємства	тести, обговорення
4 / 1	4. Діагностика зовнішнього середовища в процесі формування бізнес-моделі підприємства	засвоїти методологію аналізу елементів зовнішнього середовища підприємства та їх впливу на формування його бізнес-моделі	тести, обговорення

2 / 1	5. Внутрішній потенціал підприємства, його формування та моделювання	засвоїти методику оцінки внутрішнього потенціалу підприємства в процесі побудови його бізнес-моделі.	тести, обговорення
2 / 1	6. Функціональна модель підприємства	засвоїти сутність функціональної моделі підприємства, її елементів	тести, обговорення
2 / 2	7. Аналіз портфеля бізнесів фірми в системі побудови її бізнес-моделі	засвоїти сутність портфеля бізнесів підприємства, його складових; опанувати зміст стратегічного аналізу, його методів	обговорення
2 / 1	8. Бізнес-моделі та їх роль у забезпеченні реалізації стратегії фірми	опанувати основи формування бізнес-моделі підприємства з урахуванням його стратегії	обговорення
4 / 2	9. Адаптація поведінки фірми та її бізнес-моделі до конкурентних умов ринкового середовища	засвоїти особливості формування бізнес-моделі фірми в мінливих умовах зовнішнього середовища, особливо в умовах галузевої конкуренції	обговорення
4 / 2	10. Оцінка результативності бізнесу	засвоїти методику оцінки показників результативності бізнесу	тести, обговорення
2 / 1	11. Сучасні бізнес-моделі підприємства та їх використання в практиці господарювання	засвоїти особливості формування та використання бізнес-моделей підприємств в сучасних умовах господарювання	тести, обговорення
2 / 1	12. Реінжиніринг бізнесу та його роль в процесі побудови бізнес-моделі підприємства	опанувати основами використання реінжинірингу в процесі формування бізнес-моделі підприємства	обговорення, КПІЗ

Літературні джерела

1. Агеєва І.М., Мироненко Б.В., Севастьянов В.В. Вплив стратегічного управління на розвиток потенціалу підприємств. Економіка харчової промисловості. Том 15. Випуск 1. 2023. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/2635-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-8474-1-10-20231102.pdf>
2. Ареф'єва О. В., Сафонік Н. П., Кривенко Є. А. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». №30. 2021. 13-20 URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/30-2021/arefieva.pdf>
3. Аутсорсинг бізнес-процесів. URL: <http://www.simes.com.ua>.
4. Бізнес-моделі аутсорсингу. URL: <http://www.running-code.com.ua/working-with-us>.
5. Бойчик І., Собко О., Спак Г. Економіка та управління торговим підприємством. Тернопіль, 2021. 280 с.
6. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
7. Васьківська К.В., Лозінська Л.Д., Галімук Ю.О. Економічний потенціал підприємства в умовах змін: суть та характерні особливості. *Електронне наукове фахове видання Ефективна економіка*. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/9.pdf
8. Верба В.А., Гребешкова О.М. Проблеми ідентифікації компетенцій підприємства. URL: <http://www.management.com.ua/strategy/str100.html>.
9. Волощук Ю.О., Волощук В.Р. Формування інноваційної бізнес-моделі підприємств. *Інфраструктура ринку. Економіка та управління підприємствами*. Випуск 46. 2020. С.23-29. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/46_2020_ukr/6.pdf
10. Гришко В.В., Свириденко В.О. Формування інноваційної бізнес-моделі в умовах сучасних реалій. *Економіка і регіон Серія: Економіка та управління підприємствами*. № 3 (86). 2022. С.40-45. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/12039/1/3_86_2022-40-45.pdf

11. Жежуха В.Й. Сутність і значення реінжинірингу на підприємствах. *Проблеми економіки*. Серія: Економіка та управління підприємствами. № 4 (46). 2020. С.155-163. URL : https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-4_0-pages-155_163.pdf
12. Іванченко Н.О., Кудрицька Ж.В. Бізнес-моделі в умовах цифрових трансформацій. *Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 3, 2020. С.185-190. URL : http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_3/31_70_3_2/33.pdf
13. Когут М.В. Використання аутсорсингу в діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. Випуск 58. 2023. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/3323-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-3235-1-10-20240202.pdf>
14. Котенко С., Швiндiна Г. Реінжиніринг бізнес-процесів як напрямок підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств. *Вісник СумДУ*. Серія Економіка. № 2. 2020. С.174-180. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/2_2020/19.pdf
15. Криворучко О.М., Овчаренко А.Г. Основні аспекти управління логістичними бізнес-процесами та оцінка їх якості. *Економіка транспортного комплексу*. Випуск 41. 2023. С.105-119. URL: <https://api.dspace.khadi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4ed42dfe-5ba3-4803-a780-2f362cee9447/content>
16. Майнка М.К. Особливості сучасних моделей ефективного бізнесу підприємств. URL: <file:///C:/Users/irabo/Downloads/336-Article%20Text-637-1-10-20210603.pdf>
17. Маковоз О.В., Зайцева А.С. Сутність аутсорсингу як нової моделі організації бізнесу та його значення для розвитку міжнародних відносин. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. № 74, 2021. С.84-91. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/9451/1/Маковоз.pdf>
18. Марченко В.В. Структура та фактори побудови конкурентної бізнес-моделі підприємств машинобудування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Економіка підприємства. С.78-80. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/21-2016/18.pdf>
19. Моделювання та реінжиніринг бізнес-процесів: підручн. С.В. Козир, В.В. Слесарев, С.А. Ус, Т.В. Хом'як ; М-во освіти і науки України ; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро: НТУ «ДП», 2022. 162 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/lnshi72/0052353.pdf>
20. Огренич Ю.О., Діброва В.О. Логістична діяльність підприємств в умовах невизначеності: особливості, проблеми, напрямки вдосконалення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. С.20-28. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2023/55-2023/5.pdf>
21. Однорог М.А., Житник Т.П., Понедільчук Т.В. Формування бізнес-моделі підприємства та її роль в економіці і організації агропромислових формувань агробізнесу. URL: <https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/5937/1/Formuvannja%20biznes-modeli.pdf>
22. Омельченко А. І., Ченуша О. С. Інноваційні бізнес-моделі як інструмент стратегічного розвитку підприємства. *Економічний вісник НТУУ Київський політехнічний інститут*. Серія: Економіка підприємства. № 21. 2022. С.52-55. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a7f1bd89-eb76-483b-b33e-6fce08c8a8a3/content>
23. Орловський Д. Л. Бізнес-процеси підприємства: моделювання, аналіз, удосконалення: навч. посіб.: у 2-х ч. Ч. 1 : Моделювання бізнес-процесів: методи та засоби. Харків : НТУ ХПІ, 2018. 336 с. URL: http://library.kpi.kharkov.ua/files/biznes-procesy_1.pdf
24. Очеретенко С.В. Функціональна логістика. Харків. 2020. 117 с. URL: https://fts.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-TRANSPORT/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC_%D1%96_%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8/KTSL/Doktor_filosof/Funktsionalna_lohistryka_Konspekt_lectsii.pdf
25. Павлов К.В., Павлова О.М., Шостак Л.В. Стратегічні напрями нарощення економічного потенціалу підприємства. *Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна*. Випуск 14. 2021. С.90-95. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/18349-Article%20Text-35808-1-10-20220124.pdf>
26. Павлюк Т.С., Полусмяк Ю.І., Онопрієнко І.М. Інструменти оптимізації логістичних процесів на підприємстві. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. С.126-137. №1 (27). 2024. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/494-Article%20Text-566-1-10-20240319.pdf>
27. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації : моногр. за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро. 2023. 568 с. URL: http://confcontact.com/2023-kolektyvna-monographiya/km_2023.pdf
28. Піменов С.А., Піменова О.В. Економічний зміст та сутність поняття «бізнес-модель». *Агросвіт*. 2020. №17-18. С. 92-102. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/17-18_2020/14.pdf
29. Перерва І.М. Переваги впровадження процесного підходу до управління підприємством. *Економіка та суспільство*. Випуск 29. 2021. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/539-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-517-1-10-20210819.pdf>

30. Побережна З.М. Методичний інструментарій оцінки впливу макроекономічних факторів на діяльність авіапідприємств. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 39. 2020. С.52-59. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/669-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1456-1-10-20201009.pdf>
31. Прокопенко М.О. Удосконалення класифікації бізнес-процесів промислових підприємств. Ефективна економіка. №12. 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/204.pdf
32. Прохорова В. В. Бізнес-моделі як інструмент коригування стратегічних позицій підприємств на конкурентних ринках. *Економіка та управління. Проблеми економіки* № 2 (44), 2020. С.274-280. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-2_0-pages-274_280.pdf
33. Пучкова О.В. Аутсорсинг як ефективний варіант організації бізнес-процесів підприємства URL: <http://inkonf.org/puchkova-ov-aoutsorsing-yak-efektivniy-variant-org>
34. Реінжиніринг бізнес-процесів: зміст та основна характеристика URL: <http://www.5dp.com.ua/content/view.2070>.
35. Руда М.В. DISRUPT FRAMEWORK як основа побудови бізнес-моделі підприємства на засадах підричних інновацій в умовах сталого розвитку. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. № 2 (8). 2022. С.94-103. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/dec/29511/220972maket-98-107.pdf>
36. Рудаченко О.О., Єсіна В.О. Методи оцінки потенціалу економічних суб'єктів у системі соціально-економічного розвитку країни. *Класичний приватний університет*. Випуск 3 (20). 2020. С. 118- URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/3_20_ukr/23.pdf
37. Сакун Л.М., Сухомлин Л.В., Різніченко Л.В., Велькін Б.О. Реінжиніринг бізнес-процесів як сучасний метод управління стратегічними змінами на підприємстві. *Економіка і організація управління*. № 2 (38). 2020. С.81-97. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/9382/9318&ved=2ahUKEwi7oPKDqlyJAXWpERAIHTESAig4ChAWegQIFhAB&usq=AOvVaw18gErWk758A046TU3p-5Cz>
38. Сало Я.В., Марчук І.С., Орловська С.С. PEST-аналіз малого та середнього підприємництва в Україні. *Економіка та суспільство*. Випуск 32. 2021. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/801-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-768-1-10-20211205.pdf>
39. Семенова А.В. Збалансована система показників для оцінки ефективності служби персоналу на підприємстві. URL: <http://inkonf.org/semenkova-av-zbalansovana-sistema-pokaznikiv-dl>
40. Скриль В.В. Бізнес-моделі підприємства: еволюція та класифікація. *Економіка і суспільство*. 2016. №7. С.490-497. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/82.pdf
41. Стратегічне управління: навч. посіб. І.Токмакова, В.Дикань, В.Зубенко, О.Маковоз, О.Шраменко. К.: ЦНП, 2019. 272 с.
42. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища — основа визначення стратегічного напрямку розвитку підприємницьких структур. Бленда Н.О., Коротєєв М.А., Соковніна Д.М., Соколюк С.Ю., Жарун О.В. Збірник наукових праць Уманського НУС. Випуск 99. Ч.2. 2021. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/99/99.2/12.pdf>
43. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр.справ, Кременч. льот. коледж. Харків. ХНУВС, 2021. 208 с.
44. Сучасні моделі бізнесу. Методичні вказівки до вивчення курсу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» Укладач В.М.Журавльов. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. 110 с.
45. Таран О.М. Стратегічне управління: навч. посіб. Харків, 2020. 345 с.
46. Тетерін О.А., Гойдаш Ю.Р., Процак К.В. Трансформація бізнес-моделі підприємства в умовах кризи. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. № 2 (9). 2023. С.200-211. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/dec/32706/menedzhment223maket-200-211.pdf>
47. Управління компанією. Секрети розробки прибуткової моделі бізнесу. URL: <http://www.kstil.com.ua>.
48. Хачатрян В. В. Зовнішнє середовище реалізації підприємницького потенціалу підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. № 3. 2021. С.268-272. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/12/2021-en-3-45.pdf>
49. Хачатрян В. В. Потенціал підприємства: сутність та економічний зміст. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 4. Том 3. 2020. С.261-264. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/03/2020-4t3-47.pdf>
50. Цимбалістова О.А., Харченко М.В., Юденко Є.В. Інформаційні технології в системі логістичного обслуговування бізнес-процесів. *Вчені записки ТНУ ім. Вернадського*. Том 31 (70). № 6. 2020. С.148-154. URL: http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_6/27.pdf
51. Чатченко О.Є., Бубенець І.Г. Трансформація моделі бізнесу в процесі цифровізації. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. № 1-2(39). 2022. С.62-68. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/22580/1/TRANSFORMATSIYA_3-4_22.pdf

52. Чорна Л. О., Гончар О.І. Моделювання бізнес-процесів для удосконалення системи управління підприємством. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 2, Том 1. 2022. С.14-18. URL : <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/05/2022-es-21-02.pdf>
53. Шилова Т.О. Модель впровадження проекту реінжинірингу бізнес-процесів у транспортно-логістичній галузі. *Економіка і суспільство*. Випуск 22. 2020. URL : <file:///C:/Users/Admin/Downloads/119-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-114-1-10-20210216.pdf>
54. Шматковська Т.О. Дзямулич М.І., Стащук О.В. Особливості моделювання бізнес-процесів в умовах формування цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. Випуск 26. 2021. URL : https://www.researchgate.net/publication/352376239_OSOLIVOSTI_MODELUVANNA_BIZNES-PROCESIV_V_UMOVAN_FORMUVANNA_CIFROVOI_EKONOMIKI

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу декана факультету за наявності поважних причин (наприклад, відсутність через хворобу та наявність відповідної довідки).

Політика щодо академічної доброчесності. Не допускається використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування та ін.) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу декана факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Формування бізнес-моделі підприємства» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Середнє арифметичне значення отриманих оцінок під час занять (за кожною темою змістового модуля 1)	Контрольна робота (за темами змістового модуля 2)	Оцінка за виконання завдання	Середнє арифметичне значення оцінок за виконання теоретичної та розрахункової частин завдання

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	«відмінно»	A (відмінно)
85 – 89	«добре»	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	«задовільно»	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	«незадовільно»	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)